

Behaalde resultaten en evaluatie BIZ periode 2012-2016

Het bestuur van de Stichting Vestingstad Steenwijk heeft uitgesproken de Bedrijveninvesteringszone (BIZ) voor het centrumgebied voor een nieuwe periode van vijf jaar te willen verlengen. Daarmee kan immers opnieuw voor vijf jaar een stevig ondernemersfonds worden gecreëerd om de vestingstad op de kaart te zetten. De economische crisis in de retail in de afgelopen jaren toont ook de noodzaak om hier samen actief mee aan de slag te blijven. Voor een succesvolle voortzetting van de BIZ in het centrumgebied van Steenwijk is het belangrijk de behaalde resultaten en successen in de afgelopen periode te benoemen en te evalueren.

De evaluatie is uitgesplitst in drie aspecten, namelijk inhoudelijk, financieel en het proces van samenwerking.

1. Inhoudelijk

De Stichting heeft als statutair doel:

- Het versterken van het centrum van Steenwijk (hieronder valt de hele binnenstad, inclusief het Steenwijkerdiep) als plaatselijk en regionaal centrum op het gebied van de detailhandel, dienstverlening en horeca alsmede het positioneren van het centrum van Steenwijk. De Stichting wil dit doel bereiken via het uitvoeren van activiteiten die zijn gericht op het bevorderen van leefbaarheid, veiligheid, ruimtelijke kwaliteit of een ander mede publiek belang in de openbare ruimte.
- Het verbeteren van het vestiging- en verblijfsklimaat in het centrum van Steenwijk;
- Voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

Het centrumgebied heeft in de afgelopen jaren economisch roerige tijden gekend. In de integrale visie op de binnenstad (concept november 2015) zijn concrete ideeën omschreven om het centrumgebied te versterken. De ruimtelijke winkelstructuur kan daarbij versterkt worden.

Ook zijn er positieve zaken te benoemen. In de afgelopen periode is de bereikbaarheid verbeterd, gratis parkeren is ingevoerd en er is een divers en aantrekkelijk winkelaanbod in het gebied in stand gebleven. Hiermee onderscheidt het centrumgebied zich van omliggende andere winkelgebieden.

De Stichting Steenwijk Vestingstad heeft in de afgelopen jaren in positieve zin bijgedragen aan deze relatief stabiele verzorgingsfunctie van het centrumgebied door sterk in te zetten op een aantrekkelijke binnenstad met sfeervolle activiteiten.

De BIZ was hierin als heffingsinstrument een belangrijk financieringsmiddel om zichtbaar in de stad positieve initiatieven neer te zetten. Onderstaand een overzicht van de vele activiteiten die door de stichting zijn ontplooid om het centrumgebied sterk en vitaal te houden.

- Elk jaar is een activiteitenkalender opgesteld waarin alle activiteiten die vanuit de stichting werden georganiseerd waren opgenomen. Deze informatie is aan alle ondernemers in het centrumgebied gecommuniceerd. Er zijn ook vele evenementen en activiteiten georganiseerd, zoals de midweekfeesten, nacht van Steenwijk, het bevrijdingsfestival, de koopzondagen en de intocht van sinterklaas en de kerstactiviteiten.
- De stichting heeft jaarlijks geïnvesteerd in sfeer en beleving in het centrumgebied door bijvoorbeeld in het gehele gebied elke winterperiode sfeerverlichting op te hangen. Daarnaast is geïnvesteerd in muziek en banieren in het centrumgebied. Ook is actieve promotie van de vestingstad een vast speerpunt geweest van de stichting, door de consument te informeren via de website, samenwerking met Boompers, het Spektakel van Steenwijk, advertenties en samenwerking met Waterrijk. De promotie en marketing van

Steenwijk heeft dankzij de BIZ hiermee een forse impuls gekregen. Via structurele werkgroepen die de plannen voor het stichtingsbestuur voorbereidden (werkgroep evenementen, werkgroep promotie, werkgroep activiteiten) is dit vorm en inhoud gegeven.

Inhoudelijk verbeterpunten:

In het meerjarenbeleidsplan zijn diverse speerpunten opgenomen die de stichting in de afgelopen jaren heeft willen realiseren of dichterbij willen brengen. Niet alle ambities zijn hierin waargemaakt. Onderstaand een aantal aandachtspunten.

Centrumontwikkeling

Een belangrijk speerpunt in het meerjarenbeleidsplan 2012-2016 van de stichting betrof de centrumontwikkeling en het versterken van de winkelstructuur van de binnenstad. Op structuurniveau is in de samenwerking tussen stichting en gemeente hierin in de afgelopen jaren nog beperkte voortgang geboekt. De leegstand is als belangrijk aandachtspunt nog niet concreet aangepakt en ook de mogelijke komst van een hypermarkt buiten het centrum kan een grote bedreiging worden voor de toekomstige verzorgingsfunctie van het centrum.

In dit kader is in november 2015 door de gemeente en mede in overleg met de stichting een integrale concept-visie op de binnenstad opgesteld, waarin concrete voorstellen worden gedaan hoe dit verder versterkt kan worden. De verzorgingsfunctie van de binnenstad van Steenwijk staat onder druk en is kwetsbaar door de grillige consument. Dit zal een grote uitdaging worden voor de komende jaren. Met vestingstad als leidend thema moet structureel en door alle partijen actiever worden ingezet op beleving, sfeer en authenticiteit om daarmee de verzorgingsfunctie sterk te houden. De integrale visie op de binnenstad kan hierbij als belangrijke leidraad fungeren.

Schoon, heel en veilig

Schoon, heel en veilig is als belangrijk aandachtspunt in het centrumgebied weliswaar genoemd, maar nog weinig handen en voeten gegeven. Dit is primair een verantwoordelijkheid van de gemeente, waarbij de samenwerking met de ondernemers toegevoegde waarde kan hebben. Er is gestart met een proef voor het schoonmaken van de winkelstraten, maar er is nog geen systematische wijkshouw aan verbonden. Een meer structurele samenwerking hierin tussen ondernemers en gemeente zou dit kunnen verbeteren.

Marketing en promotie

De focus heeft in de periode tot en met 2015 gelegen op het organiseren en promoten van activiteiten en evenementen in de vestingstad. Een groot deel van het ondernemersfonds is ook besteed aan dit programma. Hoewel dit als zodanig belangrijk en waardevol voor de Vestingstad is geweest, is een meer structurele vormgeving middels een professionele marketingstrategie voor Vestingstad Steenwijk hierin nog niet gerealiseerd. Ook het monitoren van de diverse activiteiten (hoeveel extra bezoekers en extra omzet heeft dit opgeleverd) zou meer systematisch kunnen plaatsvinden. Hierin ligt een uitdaging om Steenwijk Vestingstad als identiteit meer op de kaart te zetten richting de verschillende doelgroepen (lokaal, regionaal, toerist). De huidige werkgroepen welke onder het stichtingsbestuur functioneren verrichten veel en uitstekend werk, maar richten zich primair op het organiseren van bestaande activiteiten en evenementen. Het bestuur van de Stichting Steenwijk Vestingstad zou hierin meer een regisserende en coördinerende rol kunnen spelen om de identiteit van de Vestingstad richting consument sterker neer te zetten. De stichting creëert door deze herkenbare marketingaanpak ook kansen om de Vestingstad richting externe partijen (zoals Waterreijk en provincie) en ondernemers meer stimulerend en herkenbaar neer te zetten. Dit kan de samenwerking met deze partijen versterken en uiteindelijk ook een impuls opleveren voor de Vestingstad.

2. Financieel

De financiële positie van de Stichting Steenwijk Vestingstad is door de invoering van de BIZ solide en stabiel geworden. Dankzij de BIZ als ondernemersfonds kon continuïteit in de vele activiteiten en evenementen gegarandeerd worden. Met een jaarlijks ondernemersfonds van circa 140.000 EUR en aangevuld door inkomsten vanuit andere partijen, kon daarmee een jaarlijkse inkomstenstroom van circa 200.000 EUR gerealiseerd worden. Deze gelden zijn vijf jaar lang geïnvesteerd in het centrum van Steenwijk.

Het aantal bezwaren tegen de BIZ-heffing is in de afgelopen jaren geminimaliseerd, waardoor ook de inningskosten voor de gemeente fors zijn afgenomen. Tussen gemeente en stichting zijn hierover afspraken gemaakt.

Financiële verbeterpunten:

Met betrekking tot de financiële samenwerking tussen gemeente en stichting zijn er ook enkele verbeterpunten te noemen. In de BIZ-samenwerkingsovereenkomst tussen gemeente en stichting zijn afspraken gemaakt over de hoogte van de BIZ-opbrengst welke aan de stichting zou worden overgemaakt en de jaarlijkse verantwoording hiervan door de stichting aan de gemeente.

De onderlinge financiële samenwerking tussen gemeente en stichting kan op enkele praktische punten verbeterd worden. Over de afgelopen jaren heeft de stichting aan de gemeente pas op een laat moment financiële verantwoording afgelegd over de bestede BIZ-gelden door het overleggen van de jaarcijfers. Deze verantwoording door de stichting aan de gemeente vond weinig gestructureerd plaats en kan verbeterd worden. Elk jaar kan door de stichting middels een jaarrekening deze verantwoording worden verstrekt, waarbij dit ook in een overleg met de gemeente kan worden toegelicht. Dit bevordert de transparantie van de besteding van de BIZ-gelden.

De meerjarenbegroting van de stichting was leidend voor de bestedingen van de stichting in de afgelopen jaren. Een praktisch verbeterpunt betreft de aanbeveling om elk jaar aan het begin van het boekjaar een overzicht van de reëel te verwachten BIZ-inkomsten met elkaar te bespreken, zodat de stichting in haar begroting voor het nieuwe jaar hiermee rekening kan houden. Dit voorkomt dat de stichting pas later in het lopende boekjaar duidelijk heeft welke BIZ-opbrengst er als laatste termijn aan de stichting zou worden overgemaakt, wat de liquiditeitspositie soms wat onzeker maakte.

De inningskosten zijn voor de gemeente sterk afgenomen. Het verdient overweging om voor de nieuwe BIZ-periode in de nieuwe samenwerkingsovereenkomst te bepalen om eventuele resterende inningskosten voor rekening van de gemeente te laten vanwege de geringe hoogte ervan.

3. Proces van samenwerking

De Stichting heeft regelmatig en actief overleg gevoerd met de gemeente over de versterking van het centrumgebied van Steenwijk. De stichting fungeerde hierbij als centrale gesprekspartner voor de gemeente namens de ondernemers in de vestingstad. Vanuit de stichting is regelmatig overleg geweest met de gemeente over diverse zaken (bijv. nieuwe winkelontwikkelingen, binnenstadsvisie/koopstromenonderzoek, parkeerbeleid, veiligheid winkelgebied, aanpak overlast, e.d.). Met de gemeente zijn afspraken gemaakt over de herinvoering van gratis parkeren in het centrum van Steenwijk.

De stichting heeft een duidelijke organisatiestructuur neergezet waarin onder het bestuur een aantal werkgroepen functioneren die vorm en inhoud hebben gegeven aan de uitvoering van het beleid van de stichting. Via structurele werkgroepen die de plannen voor het stichtingsbestuur voorbereidden (werkgroep evenementen, werkgroep promotie, werkgroep activiteiten) kregen met name de activiteiten, evenementen en sfeermaatregelen kleur.

De stichting heeft in de afgelopen jaren continue gecommuniceerd met alle ondernemers in het centrumgebied over de diverse ontwikkelingen in het centrum en de activiteiten van de stichting. Via periodieke nieuwsbrieven van de stichting, de website van de stichting (www.steenwijkvestingstad.nl), e-mailberichten aan ondernemers, werkgroep bijeenkomsten en ondernemersavonden zijn ondernemers geïnformeerd over de voortgang. De betrokkenheid van ondernemers op de ontwikkelingen in het centrum is hierdoor vergroot.

Verbeterpunten samenwerking:

De samenwerking tussen stichting en gemeente kan worden verbeterd. In de onderlinge communicatie ontstonden er in de afgelopen jaren soms situaties die voor verbetering vatbaar waren. Gemeente en stichting kunnen elkaar meer beschouwen als strategische samenwerkingspartners om samen de Vestingstad te versterken. Dit vraagt om onderling vertrouwen en regie op de communicatie naar elkaar toe. Voor de gemeente geldt dat zij wellicht richting de stichting meer kan uitstralen dat zij de stichting als waardevolle en centrale gesprekspartner voor het centrumgebied ziet. Voor de stichting geldt hierbij dat het bestuur hierin richting eigen achterban en werkgroepen meer de regie zou kunnen nemen, om daarmee ook richting gemeente meer als één centraal aanspreekpunt te fungeren. Dit kan misverstanden in de communicatie voorkomen. Ook het vaker uitnodigen van de gemeente bij ondernemersbijeenkomsten kan de onderlinge contacten verbeteren.

Daarnaast verdient het aanbeveling de samenwerking tussen gemeente en stichting op werkgroepniveau te verbeteren: zo zou in de voorbereiding van activiteiten en evenementen meer samen de afstemming gezocht kunnen worden, zodat bijvoorbeeld vergunningaanvragen tijdig zijn voorbesproken en daarmee ook sneller kunnen worden verleend. Dit vraagt vanuit de stichting een goede planning en coördinatie op het activiteiten- en evenementenprogramma.

3.1. Conclusie

Bovenstaand overzicht geeft aan dat de inzet van de BIZ in het centrumgebied van Steenwijk grote meerwaarde heeft gehad. Ondanks de economische crisis in de retail is het centrum goed overeind gebleven. De BIZ heeft als instrument hierin een waardevolle rol gespeeld. Met name op het gebied van de aankleding van het centrumgebied, promotie en organisatie van activiteiten en evenementen heeft de stichting waardevol werk verricht en een belangrijke bijdrage geleverd aan het in stand houden van de economische functie van de vestingstad. De betrokkenheid van ondernemers in het centrum is erdoor vergroot en er staat middels de stichting een herkenbare ondernemersorganisatie. Ook het hanteren van de naam 'vestingstad' was een eerste aanzet om te werken aan een herkenbare identiteit van Steenwijk. De uitdaging voor de nieuwe periode is om dit meer handen en voeten te geven en ook te vertalen naar een identiteit van Steenwijk Vestingstad die ook fysiek en in de promotie naar de consument zichtbaar en herkenbaar is.

Het verdient aanbeveling om de BIZ dan ook voor de periode 2017-2022 te verlengen, omdat hiermee de vestingstad ook de komende jaren sterk en vitaal gehouden kan worden. Het huidige ondernemersfonds is nodig om nieuwe speerpunten en uitdagingen in de Vestingstad handen en voeten te geven. Er wachten ondernemers en gemeente de komende jaren grote uitdagingen, zoals deze ook zijn verwoord in de nieuwe integrale visie op de binnenstad van Steenwijk (concept november 2015). Door als ondernemers en gemeente hierin de krachten te blijven bundelen, kunnen deze uitdagingen ook worden opgepakt. De verlenging van de BIZ is hiertoe opnieuw een cruciaal instrument.